

Букало Н. А.

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
СНУ ім. Лесі Українки

Ковальчук Б. А.

СНУ ім. Лесі Українки

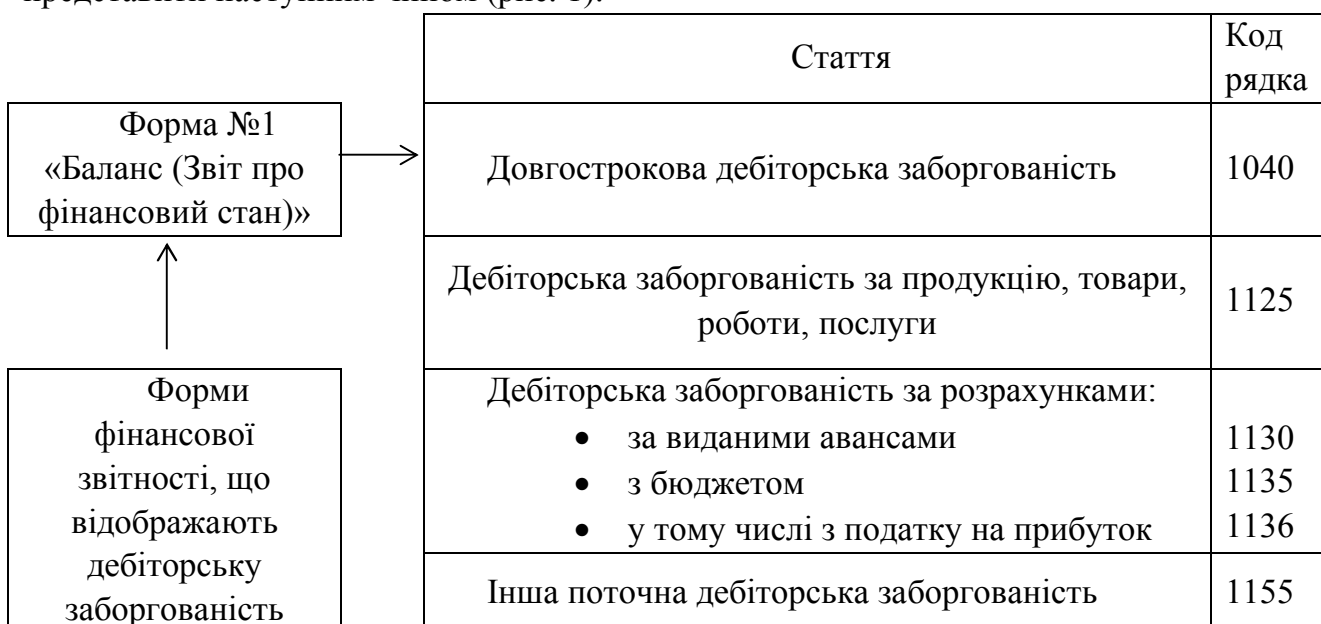
ВІДОБРАЖЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Важливим показником щодо характеристики фінансового стану підприємства, є стан розрахунків з дебіторами. Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість» [1], визначаються методологічні основи організація обліку та розкриття у фінансовій звітності підприємствами, установами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних організацій) інформації про дебіторську заборгованість.

Досліджували фінансову звітність, розрахунки з дебіторами вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Т.А., Чижевська, Береза С.Л., Грабова Н.М., Сопко В., Ткаченко Н.М., Пономарева Л.В., та ін. Дослідження цих науковців характеризуються вагомим внеском як в теорію так і практику обліку.

Основні вимоги до фінансової звітності викладено в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Окремі питання подання фінансової звітності розкриваються в Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку [2]. Зокрема, відповідно до НП(С)БО 1, фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Інформація про дебіторську заборгованість відображається у Балансі (Звіті про фінансовий стан) підприємства та «Примітках до річної фінансової звітності». Процес відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності підприємства можна представити наступним чином (рис. 1).

		Найменування показника	Код рядка
Форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»	→	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940
		Інша поточна дебіторська заборгованість	950

Рис. 1. Відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності

Відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів на певну дату. Дебіторська заборгованість поділяється на довгострокову та поточну [3]:

- довгострокова дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу;

- поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Дебіторську заборгованість відносять до майна підприємств та відображають у відповідних розділах активу балансу за принципом розташування в порядку зростання ліквідності активів.

Показники дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги характеризують заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи або послуги з відображенням резерву сумнівних боргів. У підсумок балансу включають чисту реалізаційну вартість такої заборгованості, яка визначена шляхом вирахування з дебіторської заборгованості резерву сумнівних боргів.

У примітках до фінансової звітності вказують перелік дебіторів і суми дебіторської заборгованості.

При здійсненні розрахунків між пов'язаними сторонами розкривають перелік дебіторів за такою заборгованістю з виділенням внутрішньо групового сальдо дебіторської заборгованості.

Інша дебіторська заборгованість, яка наведена у балансі окремою статтею, розкривається у Примітках з відображенням її складу і сум.

Отже у фінансовій звітності обов'язково наводиться інформація щодо дебіторської заборгованості, розкриття якої вимагають національні положення (стандарт) з обліку. Підприємство повинне показувати у Примітках метод визначення резерву сумнівних боргів і його залишок за кожною статтею поточної дебіторської заборгованості. При цьому слід розкривати використання резерву у звітному році.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс] / П(С)БО 10: Наказ Міністерства фінансів

України 08.10.1999 № 237 : [зі змінами та доповненнями]. – Режим доступу :
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

2. ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
[Електронний ресурс] / Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV.